

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้: “พูดเป็น...เห็นเด่น” (ตามแนวทางวิถีปัญญายุทธ์)

เวลา: 40 นาที

เนื้อหาหลัก: คลิปวิดีโอ “เจ้าหนูช่างวิจารณ์ : หวังดีแต่ไม่มีคนชอบ” และกิจกรรมความคิดข้อที่ 5 (พูดดี มีวาจาสุภาพ)

1. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ)

- ความสามารถในการสื่อสาร: การเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมและรักษาน้ำใจ
- ความสามารถในการคิด: การคิดวิเคราะห์ผลกระทบจากคำพูดและสถานการณ์
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต: การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นผ่านการพูด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถระบุความสำคัญของการ “คิดก่อนพูด” ได้
2. นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนคำวิจารณ์ด้านลบให้เป็นคำพูดที่รักษาน้ำใจ (วาจาสุภาพ) ได้
3. นักเรียนสามารถเชื่อมโยงการพูดดีเข้ากับการบันทึกกิจกรรมความคิดข้อที่ 5 ได้

3. กระบวนการเรียนรู้ (40 นาที)

ขั้นนำ: ทักทายและ Check-in (5 นาที)

- กิจกรรม "คำพูด...ความรู้สึก": ให้ครูสุ่มคำพูด 2 ประโยค (เช่น "อ้วนจัง" กับ "คุณมีน้ำมีนวลนะ") แล้วให้นักเรียนทำท่าทางตามความรู้สึกที่ได้รับ
- Facilitation Question: “ใครเคยหวังดีบอกเพื่อน แต่เพื่อนกลับโกรธบ้าง?” (ให้ยกมือชูนิ้ว)

ขั้นกิจกรรม: เรียนรู้จากเจ้าหนูช่างวิจารณ์ (15 นาที)

- รับชมคลิป: เปิดวิดีโอ “เจ้าหนูช่างวิจารณ์” ให้นักเรียนดู <https://www.youtube.com/watch?v=1ZIYDCvtW7M>
- ขวนคุย (Facilitation): แบ่งกลุ่มย่อยพูดคุยสั้นๆ 3 นาที หรือคุยรวมทั้งห้องในประเด็น:
 - “เจ้าหนูในเรื่องผิดตรงไหน ทั้งที่เขาดีหวังดี?”
 - “คำพูดของนักพรตเงินก้อยเชิงต่างจากเด็กชายอย่างไร?”
- สรุปบทเรียน: แนะนำ “ตัวกรอง 5 ชั้น” จากสมุดบันทึกความดี: 1. จริง 2. สุภาพ 3. มีประโยชน์ 4. จิตเมตตา 5. ถูกกาลเทศะ

ขั้นปฏิบัติ: ฝึกการพูด (15 นาที)

- กิจกรรม "แปลงร่างคำพูด": ครูยกสถานการณ์จากในคลิปหรือชีวิตจริง แล้วให้นักเรียนช่วยกัน "กรองคำพูด" ใหม่ เช่น:
 - สถานการณ์: เพื่อนร้องเพลงไม่เพราะแต่จะไปประกวด (แทนที่จะบอกว่า "เสียงไม่ดี" ให้เปลี่ยนเป็น "พยายามให้เต็มที่นะ เป็นกำลังใจให้")
 - สถานการณ์: เห็นคนอ้วน (เปลี่ยนจาก "คนอ้วน" เป็น "คนหล่อมีเขา")
- ลองใช้สมุดบันทึก: ให้นักเรียนลองเขียนคำพูดดีๆ 1 ประโยคที่อยากไปพูดกับพ่อแม่หรือเพื่อนในวันนี้ลงในกระดาษหรือจำลองการเขียนในกิจกรรมข้อที่ 5

ขั้นสรุป: Check-out และมอบหมายงาน (5 นาที)

- สรุป: การพูดดีไม่ได้มีแค่ความจริง แต่ต้องมี "กาลเทศะ" และ "การรักษาหัวใจ" ด้วย
- การเชื่อมโยงชีวิตจริง: มอบหมายให้เด็กๆ กลับไปใช้ "ตัวกรอง 5 ชั้น" ในสัปดาห์นี้ และบันทึกลงในสมุดบันทึกความดีสัปดาห์ที่ 9-10

4. การวัดและประเมินผล (อย่างง่าย)

1. การสังเกต: สังเกตการมีส่วนร่วมในการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม
2. ผลงานประจักษ์: ความสามารถในการ "แปลงคำพูด" จากลบเป็นบวกได้ถูกต้องตามหลักวาจาสุภาพ
3. การสะท้อนกลับ: นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการพูดดีได้ (เช่น มีเพื่อนเยอะขึ้น, คนฟังมีความสุข)